

Utlåtande 2006:39 RVII (Dnr 327-1018/2005)

Utarbetande av en gemensam databas för äldreboenden i Stockholms län

Motion av Ewa Samuelsson (kd) (2005:24)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2005:24) av Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad
föredragande borgarrådet anför i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Motionens innehåll

Ewa Samuelsson (kd) har i en motion (2005:24) föreslagit att en gemensam databas för äldreboenden i Stockholms län ska utarbetas, *bilaga 2*. I motionen jämförs med den gemensamma länsöverenskommelsen som ger enskilda elever rätt att söka utbildningar i länet. Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med övriga i länet utreda möjligheterna för en gemensam databas med sökförfarande för äldreboenden.

Remisser

Motionen har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta, Vantör, kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Stadsledningskontoret ser positivt på att staden i KSL tar initiativ till att öka samverkan och samordning av resurser inom äldreomsorgen i länet. På sikt skulle en sådan samverkan kunna leda till både större valfrihet och en

effektivare resurshållning. På kort sikt bör dock arbetet koncentreras på att utveckla stadens egna hemsida, för att där presentera lättillgänglig information om de vård- och omsorgsboenden som är tillgängliga för stadens äldre.

Bromma stadsdelsnämnd ser mycket positivt på att Stockholms stad nu bjuder in övriga kommuner i länet för att utreda möjligheterna till en gemensam databas med sökförfarande för äldreboende på samma sätt som skett inom utbildningsområdet. Här har kommunerna i Stockholms län samverkat och skrivit under en gemensam överenskommelse där det står att hela regionen ska ses som en utbildningsplats.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd anser att förslaget inte bör genomföras.

Det är inte möjligt att jämföra skola och äldreomsorg eftersom det inom äldreomsorgen inte finns den valmöjligheten. Det krävs ett beslut enligt socialtjänstlagen för att få ett äldreboende och hänsyn måste tas till rangordning för boendeformer med privata utförare.

Det skulle dessutom krävas ett mycket omfattande datasystem.

Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheterna för en gemensam databas för äldreboenden. En sådan kan vara av intresse för de äldre brukarna och deras anhöriga. Men innan ställning tas till om en sådan databas ska inrättas bör målgruppens intresse av databasen belysas samt utformning och totala kostnader för den.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning tillstyrker stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kommunstyrelsens pensionärsråd åberopar stadsledningskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Mina synpunkter

Ewa Samuelsson (kd) har i en motion föreslagit att en gemensam databas för äldreboenden i Stockholms län ska utarbetas, liknande den som finns för gymnasieelever i Stockholms län. Att söka information på nätet blir allt vanligare mest naturligtvis för yngre personer men även äldre. När ett så avgörande beslut ska tas i livet som att ansöka om ett vård- och omsorgsboende och kanske flytta för sista gången vore det mycket bra om det fanns lättillgänglig information liknande den som finns när det gäller gymnasieskolor.

Situationen för den äldre i behov av ett vård- och omsorgsboende är däremot inte jämförbar med gymnasieelevers. För att få ett boende krävs att personen har behov enligt socialtjänstlagen. Den länsöverenskommelse gällande gymnasieskolan som motionären hänvisar till är ett resultat av ett målmedvetet utvecklingsarbete som år 2001 påbörjades genom en rekommendation från

Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) till länets kommuner om att bilda en gemensam gymnasiregion i Stockholms län. På fler områden återstår ännu mycket arbete.

Göteborgs stad beslutade 1999 att införa en för stadsdelsnämnderna gemensam metod för att beskriva verksamheten, dess resultat och hur den uppfattas av göteborgarna. De pedagogiska verksamheterna, äldreomsorgen, hemsjukvården och individ- och familjeomsorgen omfattas av ett gemensamt uppföljningssystem. Uppföljningsmodellen kallas för Balansen och resultatet finns tillgängliga på Balansens hemsida för medborgarna att kunna ta del av. Det har varit positivt men Göteborgs stad har haft en del bekymmer med att sidan ständigt ska vara uppdaterad och siffrorna jämförbara.

Genom kompetensfonden pågår ett arbete med att utveckla en utförarkatalog i Paraplysystemet, stadens registrerings- och dokumentationssystem. I utförarkatalogen ska äldreomsorgens och handikappomsorgens interna och privata utförare i staden finnas registrerade. Paraplysystemets utförarkatalog är i första hand tänkt som ett hjälpmedel för biståndshandläggarna att hitta lediga platser men också för att de ska kunna ge en bättre information till medborgarna.

Idag har medborgarna möjlighet att få viss information om de olika vård- och omsorgsboenden som finns och deras profil på stadens hemsida. Ambitionen är att hemsidan ska utvecklas för att kunna motsvara medborgarnas behov av lättillgänglig information. Ett sätt att öka den enskilda medborgarens förutsättning att snabbt kunna bilda sig en uppfattning om vård- och omsorgsboenden är att dessa presenteras med bilder och faktauppgifter. Staden ska dessutom i KSL ta initiativ till att öka samverkan och samordning av resurser inom äldreomsorgen i länet. Resultaten av de uppföljningar som görs på respektive vård- och omsorgsboende bör också finnas tillgängliga på stadens hemsida. De ger en bild av kvaliteten på boendet vid uppföljningstillfället och sammantaget ger detta den enskilda medborgaren en bättre grund att stå på vid valet av vård- och omsorgsboende. Om detta har tidigare skrivits i ärendet om riktlinjer för uppföljning av hemtjänst, ledsagning och avlösning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen samt att därutöver anföras.

Vi ser mycket positivt på att Stockholms stad bjuder in övriga kommuner i länet för att utreda möjligheterna till en gemensam databas med sökförfarande för äldreboende på samma sätt som skett inom utbildningsområdet. Samarbete mellan kommunerna i Stockholms län genom en gemensam överenskommelse kan öka valfriheten för de äldre. Med gymnasieskolornas databas som förebild skulle de äldre ges en bra översikt över vilka olika äldreboenden som finns i länet. I redovisningarna skulle till exempel kvalitetskriterier och utfall av undersökningar kunna framgå samt om boendet har någon speciell profil.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2005:24) av Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad fördragande borgarrådet anfört i utlåtandet.

Stockholm den 25 januari 2006

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Margareta Olofsson

Kerstin Tillkvist

Reservation anfördes av *Sten Nordin, Mikael Söderlund och Kristina Alven-dal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Ewa Samuelsson (kd) har i en motion föreslagit att en gemensam databas för äldreboenden i Stockholms län ska utarbetas. I motionen hänvisas till den gemensamma länsöverenskommelsen som ger enskilda elever rätt att söka utbildningar i länet. För detta har en gemensam databas installerats där samtliga sökande till gymnasieskolor ansöker via den gemensamma webbsidan. Motionären menar att länets samtliga särskilda boendeformer för äldre bör kunna finnas tillgängliga i en likartad databas.

Ewa Samuelsson (kd) föreslår kommunfullmäktige besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med övriga i länet utreda möjligheterna för en gemensam databas med sökförfarande för äldreboenden.

REMISSER

Motionen har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta, Vantör, kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 30 juni 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Ewa Samuelsson (kd) har i en motion föreslagit att en gemensam databas för äldreboenden i Stockholms län ska utarbetas. I motionen hänvisas till den gemensamma länsöverenskommelsen som ger enskilda elever rätt att söka utbildningar i länet. Kommunfullmäktige föreslås besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med övriga i länet utreda möjligheterna för en gemensam databas med sökförfarande för äldreboenden.

Den länsöverenskommelse gällande gymnasieskolan som motionären hänvisar till är ett resultat av ett målmedvetet utvecklingsarbete som år 2001 påbörjades genom en rekommendation från Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) till länets kommuner om att bilda en gemensam gymnasiregion i Stockholms län.

Stadsledningskontoret ser positivt på att staden i KSL tar initiativ till att öka samverkan och samordning av resurser inom äldreomsorgen i länet. På sikt skulle en sådan samverkan kunna leda till både större valfrihet och en effektivare resurshållning.

På kort sikt bör dock arbetet koncentreras på att utveckla stadens egna hemsida, för att där presentera lättillgänglig information om de vård- och omsorgsboenden som är tillgängliga för stadens äldre.

Gemensam gymnasierregion i Stockholms län

Den länsöverenskommelse gällande gymnasieskolan som motionären hänvisar till är ett resultat av ett målmedvetet utvecklingsarbete som år 2001 påbörjades genom en rekommendation från Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) till länets kommuner om att bilda en gemensam gymnasierregion i Stockholms län.

De prioriterade områden som kommunerna samverkar kring inom ramen för samarbetsavtalet är:

- En gemensam webbdatabas för ansökan och intagning till gymnasieskolorna i länet.
- Gemensamma beräkningsgrunder för den internkommunala ersättningen.
- Gemensam planering av det regionala utbudet.
- Gemensamma kvalitetskriterier för gymnasieskolan för att underlätta elevers och föräldrars val av skola.

På flera områden återstår ännu mycket arbete. En gemensam databas för intagning till gymnasieskolan finns, som kan nås via hemsidan www.gymnasieintagning.se. I databasen finns också underlag för jämförelser mellan olika gymnasieskolor.

Utförarkatalog i Paraplysystemet

Genom kompetensfonden pågår ett arbete med att utveckla en utförarkatalog i Paraplysystemet, stadens registrerings- och dokumentationssystem. I utförarkatalogen ska äldreomsorgens och handikappomsorgens interna och privata utförare i staden finnas registrerade.

I utförarkatalogen kommer det att vara möjligt att hålla ordning på ramavtal, lokala avtal och individuella avtal. Rangordningslistan för de privata utförarna kommer att finnas. Det kommer också att vara möjligt för utförarna att annonsera om lediga resurser. Varje utförare som finns i utförarkatalogen kommer också att få tillgång till ett tomt fält för fri text. Därutöver kommer det vara möjligt att lägga in en länk till egen hemsida.

Paraplysystemets utförarkatalog är i första hand tänkt som ett hjälpmedel för biståndshandläggarna att hitta lediga platser men också för att de ska kunna ge en bättre information till medborgarna.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret ser positivt på att staden i KSL tar initiativ till att öka samverkan och samordning av resurser inom äldreomsorgen i länet. På sikt skulle en sådan samverkan kunna leda till både större valfrihet och en effektivare resurshållning.

På kort sikt bör dock arbetet koncentreras på att utveckla stadens egna hemsida, för att där presentera lättillgänglig information om de vård- och omsorgsboenden som är tillgängliga för stadens äldre.

Idag har medborgarna möjlighet att få viss information om de olika vård- och omsorgsboenden som finns och deras profil på stadens hemsida. Ambitionen är att hemsida-

dan kontinuerligt utvecklas för att kunna motsvara medborgarnas behov av lättillgänglig information.

Ett sätt att öka den enskilde medborgarens förutsättning att snabbt kunna bilda sig en uppfattning om de särskilda boendena är att dessa presenteras med bilder och faktauppgifter.

Resultaten av de uppföljningar som görs på respektive vård- och omsorgsboende bör också finnas tillgängliga på stadens hemsida. Uppföljningsresultaten ger en bild av kvaliteten på boendet vid uppföljningstillfället och sammantaget ger detta den enskilde medborgaren en bättre grund att stå på vid valet av vård- och omsorgsboende. Om detta har tidigare skrivits i tjänsteutlåtandet, Uppföljning av insatser inom hemtjänst, ledsagning och avlösning i Stockholms stad (Dnr 327-2498/2005).

Bromma stadsdelsnämnd beslutade den 25 augusti 2005 att lämna ett *särskilt uttalande* enligt följande.

Vi ser mycket positivt på att Stockholms stad nu bjuder in övriga kommuner i länet för att utreda möjligheterna till en gemensam databas med sökförfarande för äldreboende på samma sätt som skett inom utbildningsområdet.

Här har kommunerna i Stockholms län samverkat och skrivit under en gemensam överenskommelse där det står att hela regionen ska ses som en utbildningsplats. En gemensam databas har tagits fram för att möjliggöra detta, som alla sökande till länets gymnasieskolor kan använda.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 10 augusti 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Vi anser liksom motionären att en gemensam databas med sökförfarande över samtliga äldreboenden i länet med beskrivning av dessa skulle vara till stor nytta för att kunna få just det äldreboende som passar. Denna databas med sökförfarande måste anpassas till den biståndshandläggning som krävs för att få bo i ett äldreboende. Man måste även särskilt beakta att Stockholms stad har upphandlat platser i särskilda boenden för äldre.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd beslutade den 25 augusti 2005 att som svar på remissen hänvisa till stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Göran Holmström (kd), Anders Hellström (m), Birgitta Axén (m), Christian Jobrant (m), Hans Larsson (fp), Peter Backlund (fp), bilaga 1.

Enskede-Årsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 8 juni 2005 har i huvudsak följande lydelse.

När en person har önskemål om att komma till ett äldreboende, måste de göra en ansökan som lämnas till biståndshandläggaren inom stadsdelen. Biståndshandläggaren utreder därefter om behov föreligger och fattar beslut enligt socialtjänstlagen genom att bevilja om behov för äldreboende finns eller ge avslag om omfattande omvårdnadsbehovet saknas.

I staden finns ramavtal för privata äldreboenden, dessa är rangordnade. Det innebär att staden, när det är aktuellt att köpa platser från privata utförare med ramavtal, i första hand måste köpa platserna från det äldreboende – inom respektive boendekategori (sjukhem, ålderdomshem, gruppboende och korttidsboende)- som fått den bästa rangordningen vid utvärderingen av anbudet. Rangordning grundas på en sammanvägning av pris och kvalitet där priset väger tyngst. Undantag från rangordningen kan i vissa fall göras utifrån den enskildes önskemål.

Förfrågan om möjlighet till ett databassystem har ställts till Ingrid Kollind IT avdelningen/system på stadsledningskontoret. Ingrid Kollind framförde följande: ”Att skapa ett databassystem av den dimension som anges i remissen skulle vara mycket resurskrävande. Dessutom skulle det krävas mycket resurser att uppdatera ett sådant system. Inga sådana planer finns i dagsläget. Däremot pågår ett arbete med att uppdatera ett system för att ge biståndshandläggarna information så att de på ett enkelt sätt kan söka lediga platser inom stadsdelsförvaltningarna i staden”.

Förvaltningen anser att förslaget inte bör genomföras.

Motionens förslag kan inte jämföras mellan skola och äldreomsorg eftersom det inom äldreomsorgen inte finns den valmöjligheten. Det krävs ett beslut enligt socialtjänstlagen för att få ett äldreboende och hänsyn måste tas till rangordning för boendeformer med privata utförare.

Det skulle dessutom krävas ett mycket omfattande datasystem.

Vantörs stadsdelsnämnd beslutade den 25 augusti 2005 att de är positiv till motionens förslag och återoppar i övrigt förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Henrik Ehrenberg (kd), Lars Svärd (m) och Lena Kling m fl (fp), bilaga 1.

Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 11 juli 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Vantörs stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheterna för en gemensam databas för äldreboenden. En sådan kan vara

av intresse för de äldre brukarna och deras anhöriga. Men innan ställning tas till om en sådan databas ska inrättas bör målgruppens intresse av databasen belysas samt utformning och totala kostnader för den.

Förvaltningen föreslår att nämnden ställer sig positiv till uppdraget enligt motionen och i övrigt återoppar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på socialrotelns remiss om en gemensam databas för äldreboenden i Stockholms län.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning beslutade den 2 september 2005 att som svar på remissen återoppar stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Ewa Samuelsson* (kd), *Margareta Björk* (m) och *Helén Jäderlund Eckardt* (fp), bilaga 1.

Kommunstyrelsens pensionärsråd beslutade den 25 augusti 2005 att som svar på remissen återoppar stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

RESERVATIONER. M.M.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Göran Holmström (kd), Anders Hellström (m), Birgitta Axén (m), Christian Jobrant (m), Hans Larsson (fp), Peter Backlund (fp) enligt följande.

Som svar på remissen översändes följande.

Att öka äldres möjligheter att välja boende borde vara ett prioriterat politiskt mål. Den ökade valfriheten att välja hemtjänstutförare uppskattas av många och har medfört en ökad nöjdhet eftersom möjligheten att påverka sin livssituation är en viktig del av livskvaliteten.

Grundläggande för den framtida äldreomsorgen måste vara att göra fler delaktiga i arbetet. Att tro att kommunala monopol och bristande valfrihet kommer att skapa grund för delaktighet och medmänsklighet är naivt. Synsättet att endast det offentliga kan sköta äldreomsorg måste brytas. Samtidigt måste det offentliga åtagandet definieras så att den enskilde vet vilket stöd hon/han kan förvänta sig och vilka möjligheter som finns att göra egna val.

Stockholm stad bör nu gå vidare och vara initiativtagare till en samverkan inom Stockholms län för utarbetande av en databas som anger olika äldreboenden. I denna information skall finnas uppgifter om belägenhet och tydliga kvalitetskriterier, uppnådda mål samt möjlighet att ansöka om boende.

Jämförelsen med gymnasieintagningen är relevant. Detta system fungerar bra, är smidigt och kostnadseffektivt för staden. Den databasen hanterar enbart elevernas olika val av skolor, linjer och inriktningar. Varje gymnasium kan dock länka sin hemsida till databasen och eleven kan således få beslutsunderlag till sina val.

Det är alltså de enskilda skolorna som svarar för informationen om vad som erbjuds. I ett system med valfrihet inom äldreboenden skulle det kunna fungera på samma sätt. Det ligger i de olika vårdgivarnas intresse att informera om sina erbjudanden och eventuella profilering.

För staden skulle det inte vara ”mycket resurskrävande” vilket förvaltningen anger som argument, utan tvärtom en effektiv investering. Samtidigt skulle det förenkla för länets pensionärer att välja omsorgsform och bostadsort som passar dem.

Vantörs stadsdelsnämnd

Henrik Ehrenberg (kd), Lars Svärd (m) och Lena Kling m fl (fp) anmäler särskilt uttalande enligt följande.

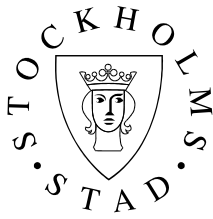
De flesta människor lever ett friskt och aktivt liv långt upp i åldrarna. De både kan och vill vara med och fatta beslut. Valfriheten för de äldre skall därför öka och genom en större mångfald av äldreboenden kan det göras möjligt. En äldrepeng underlättar äldres möjlighet att påverka sin egen boendesituation och en sådan bör införas i Stockholm. Grundläggande för den framtida äldreomsorgen måste vara att göra fler delaktiga i arbetet. Att enbart tro att kommunala monopol och bristande valfrihet kommer att skapa grogrund för delaktighet och medmänsklighet är naivt. Synsättet att enbart offentlig verksamhet kan sköta äldreomsorg måste brytas. Samtidigt måste det offentliga åtagandet definieras så att den enskilde vet vad hon/han kan förvänta sig för stöd och vilka möjligheter som finns att göra egna val. I Stockholm kan de äldre sedan några år välja vem som skall utföra hemtjänsten. En av de äldre uppskattad utveckling som innebär att de kan vara delaktiga i beslut om insatser som skall ske i deras hem. En självklarhet kan man tycka men äldre personer är många gånger vana vid att bli beslutade åt. Stockholm stad bör nu gå vidare och vara initiativtagare till en samverkan inom Stockholms län för utarbetande av en databas som anger olika äldreboenden. I denna information skall finnas uppgifter om belägenhet och tydliga kvalitetskriterier, uppnådda mål samt möjlighet att ansöka om boende.

Kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning

Reservation anfördes av Ewa Samuelsson (kd), Margareta Björk (m) och Helen Jäderlund Eckardt (fp) enligt följande.

Förslag till beslut
att bifalla motionen samt att därutöver anföras

Vi ser mycket positivt på att Stockholm stad bjuder in övriga kommuner i länet för att utreda möjligheterna till en gemensam databas med sökförfarande för äldreboende på samma sätt som skett inom utbildningsområdet. Samarbete mellan kommunerna i Stockholms län genom en gemensam överenskommelse kan öka valfriheten för de äldre. Med gymnasieskolornas databas som förebild skulle de äldre ges en bra översikt över vilka olika äldreboenden som finns i länet. I redovisningarna skulle till exempel kvalitetskriterier och utfall av undersökningar kunna framgå samt om boendet har någon speciell profil.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2005:24

2005:24

Motion av Ewa Samuelsson (kd) om utarbetande av en gemensam databas för äldreboenden i Stockholms län

Inom utbildningsområdet har länet samverkat och skrivit under en överenskommelse som säger att:

Eleverna i Stockholms län skall se regionen som en utbildningsplats och kunna söka intressanta utbildningar utan att vara hindrade av kommunala regler eller brist på information om utbildningarna. För att kunna genomföra detta har en gemensam databas installerats där samtliga sökande till gymnasieskolor i länet gör detta via den gemensamma webbsidan.

I överenskommelsen står vidare att: *Elever och föräldrar skall ges möjligheter till kvalitetsjämförelser mellan olika skolor enligt av kommunerna framtagna kvalitetskriterier.*

Ett sådant sökförfarande skulle jag vilja se även inom äldreomsorgen. En databas med alla olika äldreboenden, gruppboenden, olika profiler osv skulle tas fram så att en verklig valmöjlighet framträder också för de äldre.

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med övriga länet utreda möjligheterna för en gemensam databas med sökförfarande för äldreboenden

Stockholm den 7 mars 2005

Ewa Samuelsson